

Soạn văn 10 bài: Các hình thức kết cấu của văn bản thuyết minh**KẾT CẤU CỦA VĂN BẢN THUYẾT MINH****a. Đối tượng và mục đích thuyết minh**

- Hội thổi cơm thi ở Đồng Vân:

+ Đối tượng thuyết minh: hội thổi cơm thi ở Đồng Vân.

+ Mục đích thuyết minh: giới thiệu cho người đọc về thời gian, địa điểm, diễn biến của hội thổi cơm thi và ý nghĩa của lễ hội này đối với đời sống tinh thần của người lao động vùng đồng bằng Bắc Bộ.

- Bưởi Phúc Trạch:

+ Đối tượng thuyết minh: bưởi Phúc Trạch – một loại quả ở Hà Tĩnh

+ Mục đích thuyết minh: giúp người đọc có thêm kiến thức về hình dáng, màu sắc, hương vị và giá trị dinh dưỡng của loại trái cây này.

b. Ý chính tạo thành nội dung thuyết minh:

- Hội thổi cơm thi ở Đồng Vân:

+ Thời gian, địa điểm diễn ra lễ hội

+ Diễn biến của lễ hội:

- Thi nấu cơm: làm thủ tục bắt đầu cuộc thi, lấy lửa trên ngọn cây chuối cao, nấu cơm

- Chấm thi: tiêu chuẩn chấm thi, cách chấm thi để đảm bảo tính chính xác, công bằng.

- Bưởi Phúc Trạch:

+ Hình dáng bên ngoài

+ Hương vị đặc sắc

+ Sự hấp dẫn và bổ dưỡng

+ Danh tiếng

c. Cách sắp xếp ý và cơ sở của cách sắp xếp ấy:

- Cách sắp xếp ý:

+ Hội thổi cơm thi ở Đồng Vân: theo trình tự thời gian, xen lẫn lời kể và lời tả

+ Buổi Phúc Trạch: quan hệ không gian và quan hệ logic

- Cơ sở của những cách sắp xếp này: do quá trình hình thành, phát triển; do đặc điểm vốn có và dựa trên các mối quan hệ khác nhau.

d. Các hình thức kết cấu chủ yếu của văn bản thuyết minh:

- Theo trình tự thời gian
- Theo trình tự không gian
- Theo trình tự logic
- Theo trình tự hỗn hợp

Luyện tập

Câu 1 (trang 168 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1): Nếu thuyết minh bài Tổ lòng (Thuật hoài) của Phạm Ngũ Lão, ta có thể kết cấu như sau:

- Mở bài: Giới thiệu, dẫn dắt vào bài thơ.

- Thân bài:

- Tác giả - vị trí văn học sử

- Tác phẩm:

+ Phân tích chung về tác phẩm, hoàn cảnh ra đời dựa trên các kiến thức đã có.

+ Đánh giá: - Giá trị nội dung: hào khí, sức mạnh của quân đội nhà Trần, chí làm trai theo quan niệm Nho giáo.

- Giá trị nghệ thuật: sự cô đọng, đạt tới độ súc tích cao, nhấn mạnh tính kì vĩ về thời gian, không gian và con người

+ Bài học nhân sinh cho hậu thế

- Kết bài: Khẳng định vai trò của tác phẩm, bài học đối với người đọc.

Câu 2 (trang 168 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1): Nếu phải thuyết minh một di tích, một thắng cảnh của đất nước, ta có thể giới thiệu những nội dung sau:

- Mở bài: Giới thiệu về cảnh đẹp quê hương để dẫn đến địa danh mình sẽ trình bày

- Thân bài:

- Vị trí

- Quang cảnh
- Sự tích, những câu chuyện liên quan
- Sức hấp dẫn: thu hút lượng khách du lịch trong và ngoài nước.
- Giá trị của di tích, thắng cảnh: đối với người dân địa phương, cho cộng đồng và tầm quan trọng của địa danh đó đối với dân tộc.
- Kết bài: Các bảo vệ và phát huy giá trị của địa danh